

M É R G E S
G O L Y Ó B I S.

Magyarábban:

A' nyomorúságok Oskolájában meg
nem tanulható, jó Istene tsudálatos bé-
ke-sége-tűrésével kedvére játzó, fokzó-
ri fel-indulásából 's szabadulásából na-
gyobb inségbe vízza-eső, egy felől JÉ-
SUST kiáltó, 's más felől pedig a' men-
nyei örökké imádandó fent Felleget sürő
nyíl módgyára lövöldöző *Magyar Vitéz*
meg-gyázolásra méltó *mérges*

K Á R O M K O D Á S A.

*Mellynek veszedelmes völtának ki-magya-
rázására, édes Istene ditsőségéhez való buzgó-
ságából, 's illy régi nagy Győzedelmekkel ékes-
kedő Hatalmas Nemzetnek el-sorvadását ke-
sérő féanakozásából, a' maga elmélkedé-
sét sem eleibe ki-botsátotta*

P O L G Á R I G Á S P Á R,

Megváltó Kegyelmes Urának leg-kisseb-
bik Szolgája, 's a' Lofonczi Ekklesiá-
nak méltatlan Lelki Páftora.

Nyomtatott 1707-ben.

R. K. T.
1434 a.

Példab: 14. B. 34. V.

*Az igazság fel-magaftalja a' nemzet
get; gyalázattokra vagyon pedig
népeknek a' bün.*

Egyenes szemekkel néző
KERESZTYÉN OLVASO!

A Vitéz embernél, e' világi éle-
tet néző dolgok iránt hafnosab-
bat, közönséges jóra termetteb-
bet édes-Anyja tejével a' Nap alatt nem
ráplált, 's akármelly Haza-is a' maga ke-
belében nem nevelt. Mellynek valósá-
gát, hogy fok Éóval ne éljek, femed elei-
be így rakom.

Minden emberi erőtől 's agyvelőtől
Éarmazó serény munkák között, leg di-
tsóságessebb az Országoknak 's Biro-
dalmoknak fundálások, igazgatások, 's
hamvából való fel-állatások: Ugy hogy
a' régi *Monumētumok*, Emlekezetnek ož-
lopai között-is, azok betsülternek min-
denek felett, mellyek ezeket ábrázolják-
ki. A' Hiftóriáknak, Elmúltt dolgok-
nak leírások között azok leg-kedvesbek,
minden Méltóságokat 's nagy dolgokra
Éületett elméket gyönyörködtetőbbek,
mellyek ezeket adgyák-elő. Söt magok
kik fundálói 's *Adminiftrálói* voltak e' föl-

di Országoknak vagy Birodalmoknak,
mintha emberi erő felett való munkákat
vittek volna végben, az Istenek közzé
(noha igen vétkesen) számláltatták ma-
gokat. Mind ezek pedig Vitézségnek
magván tsiráztak, annak véres harmato-
zása által indultak nevedezésbe, 's an-
nak *industriájával* állottak lábra is.

Vitézség által vittek végbe a' nagyra
emeltetett Királyok 's Fejedelmek, majd
hitel felett való erős dolgokat. *Amaz*
Oroflán fivü Dávid Király, kinek ha-
dát soha ellenség meg nem verte, ezzel
bújta által az erős kö-falakat, 's vitézi
közzül némelyik nyolcz százat meg-se-
besített egy harczon, némelyik az Orof-
lánt is meg-ölte a' verembē, a' havas időbē

Scipiot mikor kérdené egy valaki: Mi-
hez biznék hogy által merne menni *Af-*
ricába Carthago ellen? azt felelte vala,
mútatván a' tenger parttyán lévő egy ma-
gass toronyra: *Látod-e ama' három száz*
vitézeket, kik fegyverekben gyakoroltat-
nak, egy-is nints azok közzül, ki az én pa-
rantsolatomra ebből a' magass toronyból a'
tengerbe le ne erefkednék.

A' Vitéz ember olly *Doctör*, kinem
fűből, fából, 's nem *Angelica* olajból tsi-
nál

nál orvosságot, hanem magából, halálos
ágyban finlödő Hazája gyógyítására.
Annak fegyverben öltözött teste olly kö-
fikla, melly a' maga sebeinek repedezé-
sibe rejti-bé ezt a' közönséges édes-Anyát,
's úgy óltalmazza. Annak vére olly
enyv, melly Nemzetének el-senyvede-
zett, 's félyel fakadozott tagjait, újob-
ban Isten után egybe forraéttya. Az
igaz Vitéz ember olly Haza szerető, ki a'
mások békeiségekért, özvegyeknek 's
árváknak meg-maradásokért magát ál-
dozza-fel, 's vérenek ki-folyó tsepjeiből
tsinál harmatot, ez életben meg-mara-
dóknak virágozhatásokra; úgy hogy,
méltó mindennek életéért imádkozni, 's
dicséretnek koronáját fejébe tenni.

De bezzeg siratásra méltó az ollyan
Vitéznek maga-viselése, ki az Isteni fént
Felségnek segítségé nélkül akarja győze-
delmének jó végét látni, mint ama' hagy-
mázos fejü *Ajax*, ki jóra intő attyának
azt felelte vala: *Isten segítségével a' restek-*
is győzedelmeskednek; én pedig Isten nélkül-
is erőt véflek ellenségemen. Oh bolond fő!
óh temérdek vakmerőségből fármazott
mondás! a' ki nélkül nem-is mozdulhat-
nál-meg, miként lehetne a' nélkül hadi

erőt meg-verní? melly favainak meg-is adá az árrat, a' maga fegyverével által-
vervén annakutánna magát.

Ennél-is' irtózásra méltób a' kereszttyén Vitéznek ártalmas szokása, ki mindgyárt annya tejével kezdi bé-fíni jöllehet a' kegyesség tudományát, s mint az élőfa haja között, úgy nevededik a' jó intések 's fenytékek között; még-is nem tsak Isten nélkül, hanem ugyan annak a' mennyei fent Felségnek káromlásával, 's ellensé-gévé tévésével éret a' harcznak menni. Melly dolgot ama' *Galliai* nagy Király-is. *Ludovicus nonus*, olly meg-kefereedett fi-vel szemlélt a' maga országában, hogy midőn egy káromkodónak homlokát tü-zes vassal meg-égettette volna, 's némel-lyek keménységgel vádolnák, azt mond-gya vala: *Tsak ezt a' vétket Országomból* *íktíthatnám-ki, kéf' volnék annak a' tüzes* *vasnak bélyegét homlokomon viselni.*

De bizonyára minden Kereszttyén Nemzetségek között véres könyhulla-tásra méltóbb a' Magyar Vitéznek (: lé-gyen áldásban az Isten nevét betsüllök-nek még tsak emlékezetek-is!) földünket árviz módgyára el-borító káromkodása: mennyi ezer fegezi mindennap (: mint a' fent

fent nyelvben vagyón: *Jantar a' jenova-*
nak nevét; úgy hogy, el-mondhattuk nagy sokaságból álló seregeink felől: *Legio fulminatrix*; nem azért pedig, mintha könyörgésével mennyütő köveket hül-latna valamelly ellenségre, mint ama' *Melitenfis* Legionak azért adták vala ezt a' *titulust*; hanem hogy az Istenre haji-gálja káromkodásának mennyütő köve-it, az ő fentiségének lakó helyébe.

Melly véteknek mérges vóltáról mi-kor gondolkodnám, nagyon el-hittem magammal, ez ellen a' *capitale, regnans*, 's ugyan királykodó vétek ellen, fűkfé-ges minékünk leg-nagyobb erőben har-czolnunk mindenfelé, hogy a' többit-is kevesebb munkával fojtogathassuk, 's a' mint lehet ki-gyomlálhassuk. Reá-is vet-tem némelly kegyes lelkek *intimatiojok*-ból magamat, *illy méltatlan vóltomra*, hogy iráskámmal is rontanám, ezen igaz ügyet-is meg-késleltető véteknek fár-vát, ha tsak valakiknek nyelvek alatt nyithatnék-is eret, ezt a' nagy gonózt ki-buzogtató vérnek ki-botsátására.

De midőn pennámat meg-förítanám, nálam nagyobb elméket *concernáló* tse-kély munkátskámnak el-kezdésére, nagy

könnyen fel-hágott elmémbe Salamon Királynak ama bölts mondása: *A' ki feddi a' tsúfolót, fidalmat nyer magának.* Mindazáltal biztatott is azon mekké látó nagy embernek ama Éava: *A' ki megfeddi az engedetlen, inkább kegyelmet nyer, mint a' ki nyelvvel bízkeedik.* Ötönt adott belém *Aristippus Philosophus*nak is generositasa: kit midőn *Dyonisius Tyrannus* jó intéséért arezúl pökött vala, mofolygással azt mondgya vala: *Piscatores ut Gobium venentur, mari patiuntur se aspergi; & ego ut balenam accipiam, non patiar excreatione aspergi?* Ám lássa akárki mit mondgyon, tsak Éámot adhasson róla. A' kire az én feddődésem nem illik, jó leé *Praservativum*nak; a' kire kevesse illik, tsak úgy vegye magára: ha pedig fülíg ülé ebben a' vétekben, valamint a' Szabótól azt kívánod, hogy tefted termetihez alkalmaztassa egészen köntösödet, ennek is mind ujját, mind gallérát öltözd magadra.

En magam rézéről tsak arra kérlek, ne ítélj gonoszúl lelkem felöl, mikor ennek a' véteknek halálos ártalmait fejtegetem: Mert él az Egeknek URa, reketve irom; de a' jó Orvosként fundamentomából kell ily

ily vezedelmes sebet ki-vakargatnom, hogy gyógyulása állandóbb lehessen. 'S nem akarván többel Éemeidet fárasztanom, az UR nevében fel-vett munkámhoz tsak hozzá kezdek. *Jövel Uram J É SUS* gyenge vállaimnak meg-erősítésére! *Jövel URam J É SUS*, lelkemben gerjesztett kegyelmednek el-végezésére!

Á M E N.

A S

Fel-

FEL-VETT SZ. LRCZKE: Dan. 3: R. 29 ű.

En tölem vagyok azért adva a' parantsolat: hogy minden Nép, Nemzetség és Nyelv, a' ki káromlást mond a' Sidrák, Misák, és Abednégó Istene ellen, konczról konczra hányattassék, és annak háza perváta fékké tétessék: meri nintsen Isten ki meg-fabadithasson, mint ez.

EZt a' bűn miatt el-dögösödött Levegő-
egyet bé-élvő emberi nemzet között,
alig mennek ma olly tetemes vétkek
végbe, mellyeknek komorú büntetéseket ki
nem adta volna az Isteni igazság, az életnek
Paraditsomában a' E. Irásban; még pedig illy
véggel, hogy lennének például ennek az ökö-
hályogos femű, 's részegségéből ki nem éb-
redhető világnak. I Kór. 10: 11. Mind ezek pe-
dig (a' büntetések) példában esnek vala raj-
tok: meg-irattattak pedig a' mi intetésünkre,
kikre ez utolsó idők jutottanak. Mellyek köz-
zül tsak négyet hozok-elő. I. A' S'ODOMAI
véteknek büntetését ki-adá I Mós. 19. R. Mi-
dön tüzes kénköves eső: botsáta a' Jehova a'
Jehovától az égből. Mintha a' pokol omlott
volna onnan fellyül nyakokba, el-borítá tűz
esőnek özön-vizével, 'sa' pokol kínnyát elébb
meg-érzeté vélek, mintha magok alá-fállottak
volna, bé-petsételvén örökké-való haraggal

az ő

az ő halálokat. II. A' FELFÉVALKODTATÓ KE-
vélység ellen való búsulását ki-mutatá Nabu-
godonozorban; kinek Országoknak igazgató-
sokra termett nemes elméjének élit ki-voná;
magát, a' ki minden Királyoknak koronás sü-
vegek felett ül vala, a' barmok közzé le-tsapá;
hogya a' érentsének buborékhoz hasonló
fényeskedése meg-fédtette, 's a' mennyei
Isten ellen fel-puffasztotta, tanítaná alázatos-
ságra, és a' mi Istené annak meg-adására, a'
ló herének kérödzése: Dan 4. Ama' selyem
ereztő bogaratska belső részeiből ki-jött vé-
kony materiába fel-öltözött, 's Napnak fé-
nyénél tündöklő köntösű nyüves-Héródest,
Angyalá által meg-tsapdostatá; undok pond-
rók által öt napok alatt, mint József Histori-
cus írja, fel-harátsoltatá, 's drága fűszerfámok-
kal sokszor meg-borított kényes testét még él-
tében férgek perváta fékivé tévé: Tsel. 12: 23.
Mert meg-mafozhatatlan végezése a' mennyei
Tanátsnak, Az Isten a' Kévélyeknek ellenek áll:
1. Pét. 5. III. A' HIT SZEGÉSNEK 's HAMIS ES-
küvésNEK büntetését Zedekiás Királyban, a'
Nap eleibe támasztá; kinek gyermekit az Iste-
ni bozféú-állás előtte le-vágatá, a' maga két
femeit ki-tolatá, 's Babilóniába el-viteté:
2 Kir. 25: 7. a' mint meg-mondotta vala: Meg-
útálta az esküvést, hogy meg-törné a' foga-
dást, mellyet tött vala kezét bé-adván. An-
nakokáért élek én, ha fejére nem fordítom az
én esküvésemet, mellyet meg-útált: Ézék. 17:
18, 19. Irtózzatok ettől a' vétektől ma-is em-

A 6

derek-

bereknek kényeségek között nevedett fiait, ne híjjátok ezt a' nagy Felleget magatok mellé hamis tanúnak; 's ne bizonyítsatok hazugságot ezzel a' hazugságot nem tudó Urral; mert bizonynal házatok fundamentumit-is kihánnya e' miatt az Istennek átka. *Zak. 5:1-4.* Lát a' Prófeta egy repülő könyvet, mellynek hozzé hűz fűg vala; mellynek ilyen magyarázatját adá az Isteni jelentés: *Ez az átok, mely az egész földnek fejére kimegyjen. - És bémegyje a' lopónak házába, és annak házába, ki hamisá esküszik az én nevemre, és megmarad annak házában, és meg-emélti azt, annak falait és köveit.* Sok pufta palotáitok körül a' tsalán lesz vártásá, *Esa. 34:13.* 's valamikor a' mellette járónak kezét meg-tsípi, mintha azt mondaná: Hallodé, a' ki ebben lakott, sokat tsípdeszte a' hamis esküvéssel az Isten betsületit. IV. A' KÁROMKODÁSNAK leg-közelebb ki-mondá törvényét példás *executio*val. *3Mós. 24.* Mikor egy fele-más ágyból fármazó gonosz ifjú meg-Éidalmazá a' Jehovának nevét; ki felől mindé grátzia nélkül illy sententziát *pronunciála* az egész világnak Itélő Birája: *Vidd-ki e' káromlót a' táboron kívül, és a' kik hallották, kezeket tegyék fejére, az után az egész sokaság verje agyon kövekkel.* E' Éerint való *Edictum* vagy a' mi Leczkénkben-is, egy Pogány Királytól Nabugodonozortól ki-adva. Én pedig fel-vettem, nem Éónként való magyarázásra; hanem, hogy ennek alkalmatosságával a' Káromkodásról *discurálgassak*: mellynek

nek háfnát az én Istenem maga írja-be Lelkének tüzes betűivel minden vétkezőknek ízeikbe.

ELSŐ KÉRDÉS.

Hányképen káromlatik-meg a' nagy Istennek neve? FEL. Tsak az én czéломhoz közelebb Éólván, öt-képen. (1) Mikor tagadod, hogy nintsen Isten, mint a' bolond mondgya: *Sólt. 14:1.* Szörnyű káromkodás ez: mert akkor azt mondod, hogy az Isten épen semmi; egy pondrónak, egy haj Éálnak vagy a' való-sága, de az Istennek nints: öröktől fogván semmi vóltál, örökké-is semmi lettél vólna, ha nem teremtet vólna, ebben a' Éempillantásban-is mindgyárt semmifégre mennél vízfűz, ha-kezén nem tartana; 's még-is ilyen örökké-való Lélek felől azt állatni nem káromkodás-Ér. Ha ugyan taláztatik ilyen ember, hával Éólok, tudván mit mond Szent Pál Apostol, *Róm. 2:15.* jele, hogy nyilván való ördögnek a' fia, és annak ülöje 's pörölye között kéÉült-el nyelve a' káromkodásra. (2) Ha vallod ugyan, hogy vagy a' Isten, de nagy meg-Éutálásból, 's boÉÉúságból ÉólaÉ felöle, mint Farahó: *Kitsoda a' Jehova, hogy engedgyek az ő befédének?* *2Mós. 5:2.* (3) Ha tagadod Istenben azokat, mellyek ő Fellegénék tulajdonsági, mint a' kik azt mondgyák: *Hijában Éolgalunk Istennek, és mi háfna vagyó, hogy az ő törvényét Érizzük:* *Mal. 3:14.* *Nem Éábadíthat-meg az Isten:* *2Kir. 18:35.* *Nem látiya az UR a' mit tselekefünk:* *Sólt. 94:7.*

(4.) Ha ſzent igéjével tsúfolódol, mint ama-
 annya hafát ki-rágó Apoſtata *Julianus*, ki a'
 fizetést érdemlő kereſtyén vitézeket azzal
 boſzonttya vala: Lám a'ti Chriſtusotok úgy
 taníttya, *Bóldogok a' ſegények*. (5.) Ha olly-
 kat fogl ō ſzent Felſégére, mellyek ſentségé-
 vel ellenkeznek; tudnillik: *Hogy az Iſten te-
 kozzad vefett emberhez haſonló*. Solt. 50: 21.
A' ki gonokul tselcekeſik; kedves az UR előtt.
 Malak. 2: 17. Ide való már, mikor ezt a' vég-
 hetetlen tökéletelſégű Felſéget ördögnek,
 ebnek, tüzes lanczos könek kiáltod; attával,
 teremttével ſitkozódván: mellyről ſól-
 junk már bővebben.

MÁSODIK KÉRDÉS.

Ollyan nagy vétek-e ugyan az Iſten ellen
 való káromkodás, attá, teremttie mondás,
 mint a' Papok kiáltják? FEL. Azt mondom:
 én erre tenéked: Egy vétket tudok az Iſten
 könyvében, *Szent Lélek ellen való vétek a'
 titulussa*, *Mát. 12.* mellyért nem-is illik kö-
 nyörögni, mint Sz. János Apoſtol meg-irra,
 1 *Lev. 5: 16.* mert meg-nem botsáttatik ſoha
 örökké: *Mat. 12: 32.* De ezen kívül, hogy va-
 lanrelly vétek a' káromkodásnál nagyobb le-
 heſſen, a' mint az Iſten az égben él, úgy nem
 hihetem: 's olvaſd-meg kérlek únalom nél-
 kül róla való elmélkedéskömet.

ELSÖBEN: El-hiteted azt magaddal, ki-
 váltképen ha nagyobb rendből való káromko-
 dó vagy, 's *ut genere, ita & vitis nobilis*.
 Mennél méltóságosabb a' ſzemély, annál na-
 gyobb

gyobb 's mérgösebb a' vétſég-is ellene, ama-
 mondás ſzerint: *Dignitas perſona laſa, auget
 reatum peccati*. Ha közönſéges embernek
 mondaſ gonofſt, el-viſzed büntetetlen; de ha
 Királyt, vagy Fejedelmet meg-ſidalmazſz,
 azt tsapják a' fejedhez: *Crimen laſa Majeſtatis
 commiſit*, 's ſzálllyal verik faragatlan kövekkel.
 tsak hamar az agyad velejét, vagy maradékid-
 nak metſzed-meg torkokat józágod iránt.
 Az élő Iſten pedig minden méltóságok felett
 való méltóság, Kinek nagyságának nem-is le-
 het meg-viſgáltatása: *Solt. 145: 1.* A' Sidók
 között ollyan ſzent vólt az Iſten neve, hogy
 arany koronára iratott-fel, 's egyedül a' Fő
 Pap viſelhette: 2 *Móſ. 28.* Nagy hát az ō ſzent
 Felſége ditsősége ellen való vétſég. Annál-is
 inkább, hogy egyeneſſen érdekléd, 's ugyan
 czélul téved magadnak az Iſtennek ſzent ne-
 vét a' káromkodásban: Mert mikor embert
 vagy egyebet meg-ſidſz, arra haragſzol ugyá,
 de annak Teremtőjét mondod ördögnek, az-
 az, leg-átkozottabb teremttett állatnak, 's kár-
 hozatban örökké kínlódónak: Annak Terem-
 tőjét kiáltod ebnek, az-az ugatónak, 's dü-
 hōsködēſſel máſokat ſzaggatónak: Annakadó-
 ját vallod tüzesnek, mellyben ha a' Szent Lé-
 lek nyelvén ſólanál, igazat mondanál ugyan;
 Mert mikor az Iſten meg-búsúl, ō ſzent Fel-
 ſége körül minden tűz. Törvénye tüzes:
 5 *Móſ. 33: 2.* Haragja tüzes: *ſ. 32: 22.* Itélő
 ſzéki, mellynek eleibe te-is, ha meg nem tērſz,
 ma hólnap citáltatol a' Kín-Birócul. Tüzes,
 Solt.

*Sólt. 50:3. maga-is ő Ént Fellege: úgy tanít-
 tya Móses, meg-eméltő tűz: 5Móf 4: 24.
 'S utolsó executioja-is e' világon tűz által mé-
 gyen végben: 2Pét. 3:10. De te nem ezekre
 nézél mikor Éitkozódol, hanem minthogy a'
 te haragod pokol tűzétől gyúladott-fel, az Isten-
 ét-is olyannak mondod. Egek irtózza-
 tok! földnek minden fundamentomi reszke-
 tek e' Környü vétkekre! Fedezzétek-bé orcáto-
 kat minden Éent Angyalok, ennek a' meg-ne-
 vezésre sem méltó nagy gonofnak tsak hallá-
 sára-is!*

MASODSZOR. A' pokolban sem vétke-
 zik senki, 's nem-is vétkezhetik ennél nagyobb
 bűnnel, holott *vágják nyelveket Éájokban az
 el-kárhozottak, káromolván az Istent: Jel. 16:
 10, 11.* De ha magad lelkére támasztom-is,
 meg-győződöl róla, hogy gonofabból vétke-
 zel te néminémüképen még azoknál-is; mert
 azok a' kinnak miatta káromkodnak, mint-
 hogy ólthatatlan lángban gyötrődnek ama'
 Gazdaggal: Te pedig nem a' kintől kénfe-
 zítettél, hanem vagy kényeséged, vagy Éa-
 vaidnak czifrázni kívánása, vagy tréfa, vagy
 haragodnak valami fel-lobbanása vízen reá;
 Sőt az Istennek drága áldásból véte-
 tőbör alkalmatosságot, hogy téged jól tart,
 's meg-elégít a' te édes Istened, és így a' maga
 fegyverét fordítod e' nagy Felség ellen; 's itéld-
 meg már, ha nem gonofabbúl vétkezel-e?

HARMADSZOR. Vagyon egy Mihály
 Árkangyalról emlékeztet a' Júdás Apostol le-
 velets-

velets-kéjében, ki felől azt vallja a' Éent Hi-
 stória, hogy *Mikor az ördöggel tusakodván
 vetekednék a' Móses testéről, nem mere (non
 sustinuit iudicium inferre blasphemiae) go-
 noft mondani neki; hanem azt mondá: Dor-
 gáljon-meg tégedet az UR.* Akar értsed te
 Mihály Angyalon az Ur Jépus Christust, akar
 teremtetett Angyalt; hasonlóképen az ör-
 dögön azoknak fejedelmét, vagy akár mellyi-
 ket, nem itélem Éükségesnek lenni, hogy
 disputáljam, tsak a' dologhoz akarok Éólani:
 Egy felől itt magad látod, vagyon leg-rof-
 zabb teremtetett-állat az ördög, ki az Istennek
 meg-eskütt ellenfége, 's pokolban fetétség
 lánczai között kínlódó rab: Más felől nagy
 méltóságos Éemély, tiszta igazságú, tökéletes
 Éentségű Éemély, kinek *causája-is* igaz vólt,
 még-is nem vehette arra magát, hogy átkoz-
 za, hanem az URra hagyta a' bofé-állást.
 Te pedig a' minden Angyaloknak erős Istene
 ellen, hogy meré olyan átkot mondani?
 hogy mered dohos Éádat az égen fellyül ten-
 ni? mert mikor károlalod, nagyobbak val-
 lod ő Éent Felségénél magadat.

NEGYEDSZER. Sokaknak, még az idegenek-
 nek-is alkalmatosságot adó, ragadó rút vétek
 ez. Lásd az Isten panaszát: Ésa. 52:5. *Az én
 nevem ti miattatok a' pogányok között gya-
 láztatik. Jér. 2:33. Miért mondod jónak a' te
 útatad, holott még a' gonofokat-is meg-taní-
 tottad a' te útaidra.* Sidónak, Pogánynak
 meg-térítésére kellene óhajtoznod, 's ezzel
 irtóza-

irtóztatod-el a' kerefityén vallástól; mivel
 így gondolkodik: Kitsoda adná lelkét annak
 társaságába, ki a' maga Istenét-is így káromol-
 ja? Jaj pedig a' botrányoztatónak. *Luk. 17:1, 2.*
Mert jobb volna egy nagy malom követ a' nya-
kadra kötnöd, (nem tsak belé bűnöd, hogy
nyakadat ismét ki-vohatnád, hanem ugyan
a' nyakadra fojtanod,) 's a' tengerbe úgy eref-
kedned. Sőt az ördögnek-is nagy okot adé,
 hogy ő fent Felséget boffontsa; mivel azt
 fogja mondani: *Látod oh Isten, melly rok hi-*
void vannak tenéked; engem imádnak, téged
pedig káromlanak; én örök kinnal egyébbel nem
fizetek, még-is hozzám jönnek; Te pedig min-
denféle javaiddal bé-töltöd, 's még-is átkoz-
nak. Oh gychenna sebes lángjától fel-gerjez-
 tetett nyelv! Fűnyél-meg valaha ennek a'
 ditsóségnek Királyának átkozásától.

ÖTÖDSZÖR. Teremtetésednek végét-is
 egészen elfordította: Hízem azért teremtettél,
 hogy Istenedet ditsérjed, 's nagy nevét egész
 erődből ditsőítsed: a' te nyelved arra való,
 hogy Sz. Lélek pennája legyen az ő Felsége
 tökéletességeinek le-írására, *Sólt. 45:2.* 's jó-
 téteményinek ki-éneklésére. Sőt minden
 munkáinak tégedet tölt a' te Teremtőd mint-
 egy tolmácsává: ugyan-is, miért nints a' bar-
 moknak, halaknak okosságok? miért nints a'
 Napnak, Hóldnak, Tsillagoknak, Fáknek, 's
 Fűveknek nyelvek? azért, mert tégedet tölt
 a' te Istened mind ezeknek nyelvekké, hogy
 rakják nyelvedre ditsérettyeket, 's te általad
 ditsó-

ditsőítsék az egeknek URát. Innen vagy on,
 mikor látná é. Dávid, hogy elégtelen maga
 ennek a' nagy országoló Felségnek tiszteletire;
 a' hegyeket, halmokat, vadakat, madarakat,
 egeket, tsillagokat, még tsak a' földi férgek-
 is, és annak fel-gözölgő párját-is indította, 's
 leg-alább tizfőz mondgya egy rövid énekets-
 kéjében: *Ditsérjétek az URat. Sólt. 148.*
 Hogy meré hát ilyen nemes tagoddal Te-
 remtőd ellen harczolni? Nem tudod-e, hogy
 a' melly részével az életben az ember többet,
 's nagyobbban vétkezik, pokolban-is szörnyű-
 kinnyá fog annak lenni. Ama' dobzódo Gaz-
 dag torkával vétkezik fokát, 's olyan lángba
 kerül, hogy tsak egy tsep vizet kívánt vol-
 na szomjúságának enyhítésére; mert a' kit e'
 világban a' bor igen el-áztat, a' pokol fűti is-
 mét igen meg száraztja; de nem adatott.
 Soha nem hízem én, hogy a' gychenna tűzéb-
 jobban rágná valaki nyelvét, mint a' kárkodó.

HAROPSZOR. Ennek a' véteknél hallására
 a' régi időben, meg-faggatták az emberek ru-
 hájokat, annak irtóztató vóltát jelentvén.
 Gonosz életü a' szenny vala ama' *Jézabel*; de
 midőn hamisan reá fogta volna az ártatlan
Nábotra, hogy mind az Istent, 's mind a' Ki-
 rályt meg-fidalmazta, ugyan bűjtöt-is hirdet-
 tetett; mert méltó mind bűjtöléssel, 's mind
 fivünk meg-faggatásával ezt az útalatossá-
 got siratnunk: 's hogy ne volna hát igen nagy
 tetemes bűn?

HAR-

HARMADIK KÉRDÉS.

Minémü büntetési fokaik lenni eleitől fogva, ennek az Isten fel-böföntő véreinek?
FEL. Ha nézed az Isten könyvét, láthatod azt, hogy e' miá vága-le az URnak Angyala a' Siriabéliekben fáz nyólczvan öt ezer embert, mivel meg-káromlá ama' pokol nyelvén kiáltozó *Rabsaké* az élő Istennek nevét: *Ésa.* 36, 37. R. E' miá vereté ő fent Felsége maga a-gyon ama' Sidó ifjat, mint mind az égnek, mind a' földnek gyűlölségét. Kinek alkalmatossá-gával meg-tudhatod azt, olly nagynak látfott ez a' vétek Móses előtt, hogy nem mert a' maga fejétől *pronunciálni* ellene, hanem az Isten fájától várt, mitsoda *executio* alá vetné. Tsudálkozhatol-is azon, hogy az egész népek kellett meg-kövezni, 's kö-esővel (*sacra grandine*) ugyan el-temetni: hogy minden nép meg-bizonyítaná, mint irtózik attól a' vétektől. Söt mikor le-iratta mind annyáról, mind nemzetségeről, familiájára-is örök gyalázat vettetett, mellynek ma-is hire vagyon. E' miá fenyegeté-meg ama' nagy fenteltt vitéz embert Dávidot: ki noha maga személyében nem káromkodott, mint kinek nyelve a' Sz. Lélek ülöje 's pörölye között kézült vólt el; de mivel okot adott az ellenségnek reá, azt izené a' nagy Biró néki: *A' fegyver a' te házadból ki nem fakad; 's bezzeg úgy bé-is borítá a' nagy méltóságos házat, mind gyáfzal, mind fegyverrel, hogy alig hatolhata-ki fokáig-is alá: mivel olly nagy vétek*

vétek Isten előtt, hogy a' ki tsak hallotta-is, ha bé nem mondotta, annak büntetését kellett hordozni. *3 Mós.* 5:1. *A' külső Historiákba ha bé-nézz,* láthaté ollyakat, kiket mennyűtő kövel ölt-meg az Isteni böfű-állás, mint *Capaneust.* Láthaté ollyat, ki az Isten ellen kemény főkat főlván, 's mind tsak a' fátánt emlegetvén, hirtelen fel-ragadtatott a' levegő-égbe, ott hurczoltatott az ördögtől fel 's alá, végezetre pedig, az egész nép feme láttára, halva esett-le a' földre. *Julianus,* ama' hitit meg-tagadónak *Avunculusa,* nehéz nyavalyába esett, melly miatt belső részei el-rotadtak, 's midőn gyomra eledelét a' természet után ki nem botsáthatná, a' fáján ezen a' káromkodásnak rút ezközén okádtatá-ki. A' többi között 1553-dik éftendőben Helvétziában, koczkáznak vala három ifjak, 's egyik fok pénzt veztvén, több átkozódási után illyen főornyü főkra fakada-ki fentség-törő ajakival: *Ha most-is a' ferentse meg-tsal, majd ki-rántom a' kosperdet, 's magának az Istennek testébe a' míg tölem lehet bé-tolom;* 's mint lön dolga? a' ferentse akkor sem főlgálván, ki-rántá a' kosperdet, és azt hegyinél fogva, az Isten lakó helye felé fel-hajítá; leg-ottan pedig a' fátán testestől lelkestől ötöt fel-ragadván, nagy zörgéssel tsattogással ötöt el-vivé. A' társának testéből férgek 's tetvek olly böföggel jötenek-ki, hogy azoktól kínoztatván, bódogtalan halállal ki-fúvá veztet lelkét. A' harmadiknak pedig a' tanáts nagy hirtelenséggel

léggel fejét vétette. A' külső törvényeket bá tekinttyük: Sok méltóságok erős sententziát irattak ez ellen; *Justinianus Imperator* kinra ítélte; *Justinus* az illyeknek nyelveket gyökérből ki-metkette. Ama' jó rendhez, 's Isteni szoros félelemhez fokott Belgyiomi Tekintetes és *Præpotens Ordok*, a' Vitézkedésnek törvényei közzé illyen *statutumot* tettek. *In vanum nomen Domini assumentis vel blasphemati, primâ vice multa arbitraria irrogetur, & per triduum in carcerem conjecto, nisi panis & aqua porrigatur; secundâ verò vice, lingua candente ferro perforetur, ac præterea vestibus ad interulam usque exuatur, atque ex Provinciis fœderatis relegetur.* A' mi Hazánk *Articuluss*i között-is illyet olvasunk: *Et quoniam his proximis annis exorta sunt horrenda in Deum, & sacro sancta ejus Sacramenta blasphemie, quibus plerique maledicendo uti consueverunt, certum est, vel his solum, justam in nos Dei iram provocari; statutum est, ut tales, qui scilicet in Creatorem Deum, in baptismum & animam, ac aliis similibus modis maledixerint, ab audientibus blasphemiam coram piis Judicibus accusentur, & habitâ probatione, primâ vice publicè cedantur; si verò blasphemiam altera & tertiâ vice repetierint, alterâ quidem baculis pulsantur, tertiâ verò non minus, quàm homicide ipsi, vel alii malefactores puniantur.* A' mostani újabb *Edictum* pedig, közötted közönségsé tétetett, a' szent Felségnek hirdető szolgái által elődbe fog mindé

óra-

óraban émláltatni, 's példás büntetés által-is, ha mély gyökeret vert gonofságotól a' ház pálcza után-is meg-nem tűnöl, úgy *confirmál*-tatni, (*misericordia enim erga impenitentes est injuria erga justitiam*) hogy minden lélek a' dolognak valósága szerint meg-tapasztalja: Témaztott az UR az ő szent Felsége ditsősége őltalmazására olly buzgólkodó kegyes Jöfűet, ki mikor egyik kezét az ég felé fel-emeli, alázatos könyörgésében detestálván az ördög műhelyéből támadott káromkodásidat; mássikkal agyad kaponyájára rakattya az éles köveket, vagy minden tovább való *gratia* nélkül meg-lövöldöztet, ezt mondván: *Mivelhogy meg-háborítottad az Izraelt, háborítson-meg tégedet-is az UR, 's legyen büntető méltó büntetése tulajdon fejedre: Jól. 7.* Hogy pedig el-hitelessed magaddal sententziádat igaz törvény szerint menni végben, az én Leczkémből a'te meg-győztettedre ki-foly illyen

TUDOMÁNY.

A' mennyei szent Felségnek meg-káromlásáért, méltó, hogy a' káromkodónak tagjai darabokra vagdaltassanak, 's még lakó hajléki-is árnyék fékké tétessenek.

E' pedig csak földi *satisfactio*, 's hátra vagy on a' nagyobb sententzia, melly szerint, kinn maradnak az Isten országából-is az illyen égre szájokat feltató, 's úgy ordító ebek, *Jel. 22: 15.* 's a' tüzzel éskénkövel égő tóba vettetnek.

Rettennyetek-meg hát ti bűnben buborékoló

koló, 's az álnokságot mint a' vizet úgy ivó emberek. Rettenny-meg, nyelveden mindenféle undokságot ki-hányó veszedelemnek fia mit gondolj magad felől?

Bizonnyal mind az égnek, mind a' földnek eleven gyászja vagy te; mert az ég a' te büneidért kesereg, a' föld gyászol, és a' tsillagok meg-vonják az ő fényeket, *Jel. 2:10. Ésa. 13:10, 11.* úgy hogy, akár fel felé, akár alá felé vesszéd feneidet, a' te terhed alatt keseregve fohászkodnak a' teremtetett állatok, *Róm. 8: Nyög* talpad alatt a' föld, mint a' mellyet tífátalanná tettél. *Mikb. 2:10.* Merő fekete sárakra bízis, vagy annak gyomrában, ki miatt el-betegesedett; minekokaért kíván ki-okádni *3Móf. 20:22.* 's reménkedik a' mennyei nagy Doktornak, adgyon purgátziót bé néki, hogy hányhasson-ki a' maga gyomrából, 's ne fédelegjen a' feje miattad: az Isten purgátziója pedig éhség, tűz, dög-halál, fegyver, mellyek által ki-töröl.

A' te szájad, ha szavaimtól el-nem idegenednél (míat a' dió bétől hajának keserű volta miatt nem irtózol) meg-mondanám mitsoda Bizonnyal gyehéna tüzet okádó *Aetna* hegye mellyet a' dolognak valósága érint meg-látható. *Jakab Apostolnál, 3:6. Az ember nyelv* ve tűz, és minden álnokságnak örvénye, melly az egész testet meg-keplösíti, és a' gyehennának tüzetől felgerjeftetvén, mind e' világokat meg-égeti. Ugy hogy, mikor még a' kegyetlennek országában vagy, már fel-jött a' pokol

a' te szájba, 's olyan kénköves gözölgések azért származnak belőle. A' Káromkodás méregben főtt golyóbis, szájadnak odva ennek öntő formája, haragod puska pora, nyelved 's két ajakad mosár ágyúja, melly a' szörnyű rút-ságot Istenre szórja.

A' mennyei hadakozó URnak segítő kezének-is meg-késleltetője vagy te: annyira hogy, ha ma azt mondanádgya a' minden seregeknek győzhetetlen Fejedelme, a' mit monda Jósue-nak: *Vétkezett az Izrael, és által-is hágtak az én fővetségemet, azért nem állhatnak-meg az Izrael fiai ellenségek előtt; nem-is lélek veletek különben, hanem ha ki-vefűztek közületek a' bűnöst.* Mit mondhatunk reá? hanem csak azt: *Igaz vagy URam, 's a' t- Tenéked URam igazság; minékünk pedig orcsa pirulás,* *Dan. 9:7.* Vajki sok véneknek kell addig az Isten ládája előtt le-borúlni, 's hamvat tölt-dig vén fejekre instálni, míg meg-engezteltethet-
tik. Veszed-e ezedben? annyi igaznak kell-
ene Istenhez kiáltani, a' mennyinek remén-
edése erőt venne, a' sok káromkodók ordítá-
sán; vagyon-e pedig annyi igaz közöttünk, egyedül Isten tudgya. De mind ezeken ki-
ül egyet adok elődben: miképpen állasz a'
nagy ítélő szék eleibe halálad óráján? mert e'
bizonyos: *Egy felől*, undok büneidnek rop-
ant seregei, mint annyi terhes fekete felle-
gek, úgy tekeregnek utánad, 's késérnek a'
nagy Biró eleibe, hogy ellened *allegáljanak.*
erxesnek annyi sok száz ezer emberekből ál-

ló hada nem volt annyi, mint a' mennyin tégedet késérnek. Tsak hamis hitet mennyit hányÉ-el úton, útfélen, gazon hol félyel; ha mind meg elevenednék, 's dajkát kellene néki fogadnod, merem mondani, tiz ilyen Hazának a' *Fiscussa* nem volna elég el-tartására; de hogy most fizetésed járjon reá (akár mint hánnyad a' fattyú hitet) romlott Országunk jövedelméből, a' Mélt. Vezérő Fejedelemtől ne várjad, mind fejemig felelek. *Más felől*, mind az ég, mind a' föld tanú lesz ellened. *5Móf.4:26. Esa.1:2.* Az égnek mennyi tsillaga, 's fel-virradó napja, Éeme-is annyi van istentelenségid nézésére: A' földnek mennyi *porussa* lyukatskája, annyi füle Éitkaidnak hallására; ha most valamely Tíztednek Éemet bé-kenheted-is ajándékkal, minthogy talám maga-is hozzád hasonló; de ezek mind kettő régi meg-hitt tanúk, mellyeket sem ajándékkal, sem fenyegetéssel meg nem némíthatÉ. *Harmadik felől*, Lelked esmérati rád támad, mellynek soha meg nem haló férge vagyon, *Márk.9:48.* 's olyan kinnal gyötör, hogy Éületésed napját-is meg-átkozod; sőt kívánnád, bár egy füstölő üfögöt hozott volna édes anyád e' világra mikor téged Éült. Már akkor te rád a' mennyei harangot félre verik, 's úgy tetÉel magadnak, mintha minden teremtet állat azt kiáltaná: *Rajta! mert olyan gyűjtő ató, ki ez egész világot nyelvével fokor fel-gyűjtotta, a' földet meg-bűfhitette, 's a' tsillagok felibe tőtte ajakait az égnek-is* meg-

meg-égetésére. *Negyedik felől*, ki-adatol a' a' pokolbéli Haramiáknak harátsolásokra, 's mit tselekeÉnek veled? egyik réze előtted mégyen, másik oldalról követ, *harmadik* utánad jár nyomodban; középben pedig tüzes lovagok víÉnek, de bezzeg nem ollyak, mint az Illyés Éekerében valók, 's akkor óztán így örülnek tenéked: *Jól jöttél, jól jöttél!* mert míg éltél-is a' mi hüfégyünkben vitézkedtél, 's jutalmod-is légyen mi velünk véghetetlen kín. *Oh irgalmaságoknak ki-méríthetetlen tengere nagy Isten, borsáÉ-meg-Éegényeknek bünöket, 's a' mennyei arany óltárról vett tüzzel Éenteld-meg ajakaikat, badd fordítsák áldásodra, eddig való háládatlanságokat!* Mind ezek felett pedig, rád érkezik a' nagy Istennek véghetetlen igazságából, 's mindenható erejéből Éármazó haragjának érzése, melly miatt mindgyárt kétségbe esel: 's nem-is lehet többé reménféged, mivel a' kegyelemnek 's békeféges-tűrésnek ideje végképpen el-múlt, 's ki-doboltatott, hogy Istennek, Angyaloknak, és az ő Felfége minden feregeinek ellensfégevé lettél. Ennek a' haragnak pedig úgy tudd-meg, soha vége nem léÉen. Akkor kezdéd óztán mondani: *Hegyek, halmok Éakadgyatok reám, 's borítsatok-el az itÉő Birónak tekinteti előtt:* de nem lehet; mert az Isten *három ujjja közzé Éorította a' föld porát, Esa.40.* 's mindgyárt fel-találna benne; *hármaz* lánczos, serpenyőjében meg-fontolta mind a' hegyeket, mind a' halmokat,

mokat, mellyekből mindgyárt meg-tudná, hogy te veled nehezebbek, 's úgy-is ki-keregne. Vedd ezedbe hát lelked idvétségére kerlek magadat: 's ne légy olyan, mint ama' tövisses süldifő, melly mikor orrát hasához bédughattya, akár mint kiáltozzanak reá, tsak meg-marad a' maga fertéi között: Ne légy olyan, mint ama' hozzú füli egy féle állat, melly a' meleg időben a' föld felé való fülét nyitva tarrtja, az ég felölvalót pedig bészárja.

De mivel nints olly rút ábrázat, melly magának festéket nem talál, lássuk már azt-is, mivel szokad magadat mentegetni. I. *Tudatlanságból káromkodol, azt mondod, 's nem érted által ennek a' véteknél irtóztató voltát*: vallyon igazán úgy vagyon-e? Ha hagymáz betegségben vagy meg-örülésben vólnál, úgy inkább el-hinném, mert az ilyenek nem tudgyák mit beszélnek; te pedig ezeden vagy, 's méltán kételkedem felőled. Azonban inkább hajlok arra, éánt-éándékkal akarod nem tudni: hiszem keresztényen éléktől fírmasztál, templomba jártál, 's lehetetlennek hiszem, hogy felőle nem hallottál vólna; holott huszöt 's több ektendöktől fogva, mióta ez a' pokol nyelve lábra kapott, kiáltozzuk az Isten éékiből ennek az élő Istennek haragját két kézzel le-húzó bünnek nagy ártalmas voltát; mire nézve éánt-éándékkal ödöklöd-ki lelkedből esméretit, hogy szabadossabban vétkezhessél. Ha pedig ugyan tsak tudatlanságból vétkezel, mint a' kik barmok között 's puztáknak

táknak laknak, nem mondom, hogy éintén olly nagy vétkező vólna, mint a' ki tudva tselekezi; de a' te vételedre ugyan tsak elég. Lásd *Hóf. 4:6. El-vék az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való. Róm. 2:12. Valakik a' törvény nélkül vétkeznek, törvény nélkül vesnek-el.* II. *Tsak tréfából fiukozodom én, 's nem igyekezem az Istent meg-sérteni.* Bezzeg éintén a' te fejed lágyát tapogatta akkor Salamon, mikor azt mongya vala: *Jarék a' bolondnak bünt tselekedni.* Péld. 10:23. tréfának tartod te; de ha az Angyalokat meg-kérdenéd, nem mondanák annak, kik a' ditsőségbe sem nézhetnek egyenesen erre a' É. Felfégre, hanem bészedezik előtte orcájokat, 's úgy kiálttyák: *Szent, Szent, Szét a' Seregeknek URa, tellyes mind a' féles föld az ő ditsőségével.* Esa. 6. Nem tréfas éók ám ezek. Ha magokat az ördögöket meg-kérdenéd-is, rettegnék tőle: *Jak. 2:19.* Te pedig egy varas békánál, egy gyertya körül repeső éúnyog fiúnál, undok bűneid miatt alább való lévén, ilyen É. Felfégnék nevének káromlásával játékol? *Augustus Császárt egy valaki kitsíny vatsorára látta, közel tsak anyira mint rend éerint kézfittetni szokása vala; 's mikor el-ment vólna tőle, azt súgja fülébe: Non putabam me tibi tam familiarum; Nem itéltem, hogy tenéked ilyen nyájas barátod légyek.* Hogy gondolod hát te, bünnek ganéjából termett pondró az élő Isten tréfas társodnak? ördög morioja vagy egészen, 's a' fogadott-meg bérben. III. *Meg-fókiam,* 's nem

's nem hagyhatom-el. Szintén a' te femed
közé nézett akkor az Isten, mikor így szóla :
Ha el-változtathattya a' feretsen az ő bört,
és a' párducz az ő tarkaságát, ti-is jót tsele-
kedhettek, holott a' gonok tselekedet meg-
foktátok: Jér. 13:23. Meg-vallom nagy be-
teg vagy, mert meg-romlott természeted te-
hetetlenségéhez más keménységet ragasztot-
tál; mindazáltal ha bé-vézed tanátsomat, men-
ten orvosságot nyújtok. Tanúld-ki tsakmin-
deneknek előtte ennek a' véteknek természe-
tét, meg-tapasztalod, hogy el-irtózol tőle, 's
oda hagyod. Látod-e a' kis gyermeket, míg
rá nem esmér, tsak járzik a' kigyóval; de mi-
kor mérgét ki-tanúlja, még a' holt tetemét-is
kerüli. Ezen kívül, alkalmatosságit vond-el
a' káromkodásnak, rézgeskedést, dühös hara-
got, magad imádtatását, kegyetlenkedést, 's
egyebeket mellyek nyelvedet hamar fel-éok-
ták tiltetni, 's azon vézed eszedben magadat,
hogy már meg-is felidültél. Egyérsmind
pedig viaskodgyál-is minden erőddel ellene,
úgy hogy nagy fájdalmat-is el-zenvedgy an-
nak benned való meg-fojtásáért: mert ilyen
tanátsot ad az Ur Jéhus Christus: *Ha a' te*
jobb kezéd (ezenképen ha nyelved) meg-bot-
ránkoztat tégedet, vágd-el azt, és vesd-el tö-
led. Jobb tenéked, hogy a' te tagjaid közül
egy el-vekszen, hogy nem mint egész tested a'
gyehennára vettassék; az el-vágás pedig fájda-
lommal éokott végbe menni. IV. *Meg-síra-*
tom, azt mondod, mikor belé esem ebbe a' pok-
los

los töltő gonok vétekbe, de nem tehetek mállá,
ama mondás szerint: *A' ki ördöggel lakik ör-*
döggé kell lenni. Azt felelem én erre, meg-
sírátod ugyan, ha igaz a' mit mondas; de ta-
lám nem femedből foly-ki könyhűllatásod,
tsak a' két fád-végiből, mikor borral jól lakol,
's nem hármazik éivednek igaz meg-törödé-
séből. Ha pedig valóságos pénitencia tartás-
ból hármazik benned, e' lez a' jele, hogy töb-
bé nem követed; mert igaz ugyan az, hogy
A' rok társaságok, a' jó erkölcsöket-is meg-
vektegetik, 1Kör. 15. de mikor tévelygésből
ezébe vézi magát, annál buzgóbb éokott a'
bűnben éltt ember lenni, 's-még alkalmatofi-
ságát-is kerüli azután. Isté káromló vala éent
Pál Apostol, maga meg-vallja, 1Tim 1:13. de
minekutánna igazán meg-tért, soha többé
nem követte. Másként tsak olyan a' te síral-
mad, mint mikor a' nagy álló-vízbe belé hajít-
tyák a' követ, 's egy kevelsé habot hajtugyá,
de tsak hamar vízfő-tér elébbeni tsendesé-
gére. Vagy, mint a' ki a' tengeren soha nem
völt, előzőr émelyeg a' gyomra, okádik; de
ha hárazra ki-áll, *idem qui supra* lez. Az eb
felől mondgya az Istennek Lelke, *hogy az ő*
okadására, és a' difnó a' fertőre vízfő-tér.
2Pét. 2:22.

INTŐ HASZON.

Vesd végét hát ennek a' véteknek kerefé-
tyén Vitéz, 'sne tedd éántéándékkal alább-
valóvá magadat, a' Christus esmérerin kívül
vakoskodó Napkeleti nemzeteknél, kiknek

fájokból talám egész táborozásoltán is ilyen
 fertelmes étkokat nem hallanál. Oh Isten-
 nek nagy ítéleti a Kerekyénfégen! Ugyan-is
 mi hasznát véled ennek a' káromkodásnak?
 mert nem-is töltheted meg korgó éh gyom-
 rodat véle, mint a' hegény ember elhúzott főz-
 tott falonnájával; nem-is találé gyönyörülé-
 get benne; csak a' roz' fajtalan testnek humora
 érint valót-is, mint a' lopott mézben vagy
 rézgeskedésben, 's miért gyönyörködhetel
 hát benne? Annál inkább, hogy zörnyü si-
 kamló vétek. Jak. 3. Egyéb vétkezéshez idő
 kívántatik: ha lopni akaré, éjtékát válafta-
 néki; ha valakit akaré meg-ferteni, idejére vá-
 rod a' te ítéleted érint, mikor mások nem lát-
 tyák. De a' nyelvnek vétkei olyanok, mel-
 lyek nem kívánnak időket, hanem akár mi-
 kor véghez mehetnek. Vessd lánczra hát ezt
 a' bestiát, 's ne bősásd olyan hozzú pányva
 kötélre, hogy e' nagy Istenhez való rugdolás-
 ra-is el-érjen.

Mellyet ha tselekezel, hited-el magaddal;
 mindgyárt bátrabb lékezed, 's zembe meré al-
 lani akármelly ellenségeddel, mint egy oró-
 lán. Ugyan-is miért futé, a' kinek az ilyen
 vétek kenyered? miért faladé meg olly hir-
 telen? Mondhatnám azt hozzá, 's nem fél-
 nek meg-feküti *judiciumu* ember bal ítéleti-
 től: Azért, mert ki-véved; mellyedből zive-
 det, a' süveged tsakójára ragasztád; varratád,
 's a' t. 's nints már belől a' mi fel-buzdítson.

Tsudá-

Tsudálatos levitas! (: Illendő tized íség azok-
 nak, kik vitézi Magyaros bátor ziveket helyén
 marattnak lenni úgy-is megmutatyák.) De ne
 gondold, hogy csak *allegorizálok* előtted; ez
 a' leg-nagyobb oka, mert káromlod a' nagy
 Istennek nevét, 's meg-rettensz csak hamar tő-
 le, mintha irgalmasága-is ellened fegyverke-
 zett volna: *Ha az én parantsolatimban já-
 rándotok, ti közzületek ötven százat el-üznek,*
és százán el-üznek tízezeret: 3Móf. 26: 3, 8.
Ha pedig meg-útáljátok az én rendelésimet,
a' kik ti közzületek meg-maradnak, azoknak
*zivekben félelmet kerztek, annyira hogy a' fá-
 nak levelének zördülése előtt fússon, mint a'*
szablya előtt, és el-külljanak, ha senki nem ker-
geti-is. 1. 15, 36. Ez a' te árúlód, melly min-
 dennap Isten előtt bé-vádol. Ezzel pökdösöd
 a' hozzá járúlhatatlan világosságban lakozó
 z. Felségnek tizeda orcáját: minekokáért mi-
 dön erőven érnéd-is a' győzedelmet, orrának
 zélével zemed közzé fúván meg-zédít, 's
 erős fergetege által úgy a' zemed közzé pök-
 dös, hogy alig vájhatod ki a' zemed vápájából.

Gondold-meg kérlek azt-is: Hízem a' vi-
 téző sereg mikor ütközetre mégyen, merő
 ítélet napjára elő-álló sereg. Ott *vagyok az*
Isten, mint ítélő Bíró az ő sok ezer Angyali-
 val, kik rá gyűlnek ollyan zomorú *spectaculū*-
 ra, 's várják egyzersmind az elkészült lelkeket,
 hogy bé-kélszék a' kiknek Isten órájokat el-
 hozza, ama' ditsőséges győzedelemnek he-
 lyére, holott sok véres halállal hazájokért böl-
 dogúl

dogúl ki-múlttak immár nyugodtnak. *Ott tekeregnek ama' pokolbéli Furiák-is*, lelvén, ha valaki káromkodások között pénitencia-tartás nélkül ki-múlik, hogy el-ragadgyák a' hová nem akarná. *Ott vagyon az egeknek meg-indulása*, tsillagoknak hullása, 's a' földnek meg-rengése; mennyi lángozás, annyi villámás; mennyi ágyú-zólás, annyi mennydörgés; mennyi golyóbis, annyi mennyütökő; ha az Isten nem igazgatná, kitsoda állhatna-meg? De még-is ama' mondás fzerint; *Nem olyan bolond az Isten nyila, hogy mást arányozzon 's tégedet találjon*; melly kegyelmesen meg-tartatol, fokör hajad fála sem esik-le fejedről. Tartsd kézen azért magadat, hogy ha életed határa el-talál érkezni, mennyei foházkodások között találjon az Ur Jéhus Kristus, 's mondhasd azt nagy bátran: Eddig biztad vólt reám az én vítézkedésemnek pallya-futását: *A' te kezeidbe ajánlom immár az én lelkemet, mert meg-váltottál engemet URam igazságnak erős Istene*: Solt. 31:6.

Hogy pedig éivedbe mélyebben bé-nyomhasd ezt a' fzent intést, még egynéhány dolgot adok elmédre. Tudod-é melly fok könnyűhullatásokkal, 's egeket érdeklő mély foházkodásokkal nyerheténk-meg az Isten éivét, hogy rajtunk könyörüljön, mutatván előnkben olly hűféges Vezért, ki a' halál árnyékától el-borított édes Hazánkat már valaha fel-segíteni, 's a' nehéz malom-könél nehezebb terhe alól ki-fejtegetné, lelkedre kénfeszítelek

ítelek, úgy vagyon-é? hogy remélhetéted felett elődbe állította, kinek aldott emlékeztü Múltóságos Elei-is, infége alatt gözölgő Nemzetünknek igaz Attyai 's Szabadítói valának. Ollyat mutatott, ki gyémánt betűkre méltó könyörgésében, munkájának kezdetiből mindgyárt, a' maga Múlt. fémélyét elődbe például adá, 's meg-bizonyítá, hogy az Isten jobb-kezére nézven folytatná, nem világi ditsőséget, hanem jódat munkálkodó fzent fándékát: ne keferítsed hát fok ellenkező nehézségekkel küzködő éivét; sőt inkább ha a' nagy Istennek valami felelme, lelked esméretinek valami fíkrátskája, 's agonizáló Hazád fere-tinek valami nyoma vagyon benned, a' ki Tíft vagy, ezt a' gonofit öldököljed, 's magad rof példa adásával ne neveljed, hogy kegyes büntetésedet el-kerüljed; a' ki pedig köz Vitéz vagy, mint lelked megölő mérges kigyót, kebeledből, nyelvedből ki-vefled; hogy a' Jehovának óltalmát fejedre 's Nemzetedre meg-nyerhesd!

Á M E N.

